

İran'ın Nükleer Tesisinde Patlama (3/4)

İçeriği Yazan: [Ata ATUN](#) [1] Zaman: Pzt, 04/02/2013 - 08:55

Referans İçerik: [İran'ın Nükleer Tesisinde Patlama \(1/4\)](#) [2]

Referans İçerik: [İran'ın Nükleer Tesisinde Patlama \(2/4\)](#) [3]

Yazar Bloğuna Ekle: Yazarlar Bloğunda Görünsün

İran'da nükleer çalışmaları baltalamak ve önlemek için İsrail'in çalışmaları hiç hız kesmediği gibi suikastlar, adam kaçırmalar ve sabotajlar tüm hızı ile devam etti.

İran'ın nükleer silahlanma projesinde önemli bir rolü olan Profesör Dr. Mesud Ali Muhammed, 12 Ocak 2010 tarihinde sabah 07:50'de işine gitmek üzere arabasının kapısını açınca patlayan bomba ile hayatını kaybetti.

29 Kasım 2010 tarihinde İran'ın nükleer projesinin bilimsel lideri Dr. Macit Şahriyari, sabah 07:45'de arabası ile işine giderken, yolda arabasının yanına yaklaşan motosikletli iki kişiden birinin arabasının arka camına bir patlayıcıyı yapıştırması sonrasında gerçekleşen patlama sonucunda parçalanarak öldü.

Aynı gün Tahran'ın güney kesimlerindeki Atashi sokağında, nükleer bilimci Dr. Feridun Abbasi Davani de aynı yöntemle saldırıya uğradı.

2010 yılının en önemli olayı, yaz ayları içinde İran'ın nükleer projesini kontrol eden binlerce bilgisayar'a sinsi ve bulunması çok zor olan "Stuxnet virüsü"nü bulaşması ve büyük bir karışıklık yaratması oldu. Bu virüs, santrifüjlerin dönme hızları ile zamanlarını kimsenin haberi olmadan değiştirip, U-238'den ayrılan U-235'in tekrar U-238 ile karışıp işe yaramaz hale gelmesini sağlıyordu.

Yapılan araştırmalar ve virüs programının kodlarının çözülmesi, bu virüsün uzmanlardan kurulu bir ekip tarafından yazıldığını ve Natanz'daki bilgisayarda sadece istenilen yerin ayarlarını bozacak denli karmaşık ve dahiyane bir şekilde yazıldığını ortaya çıkardı. Virüs, bilgisayarın diğer sistemlerinin aksamasız olarak çalışmasını sağlarken sadece santrifüjlerin dönüşlerini etkileyen kısmını etkilemekteydi.

2011 yılının başına gelindiğinde Stuxnet virüsünün verdiği zarar sonucunda, mevcut santrifüjlerin neredeyse yarısının tamamen devre dışı kaldığı tespit edildi ve U-238'den U-235 elde etme işine sil baştan başlandı. Bu çok büyük bir gecikme demekti ve projenin bitiş tarihini epeyi uzağa attı.

Nükleer savaş başlıklarının faaliyete geçirilmesi için gerekli olan elektronik ateşleyicilerin geliştirilmesi üzerinde çalışan 35 yaşındaki fizik profesörü Daryuş Recai Necad, 23 Temmuz 2011 tarihinde, Tahran'ın güney kesimlerinde Beni Haşim sokağındaki evine girerken motosikletli iki kişi tarafından silahla kapısının önünde vurularak öldürüldü.

Tüm bu suikastlar, sabotajlar ve adam kaçırmalar, İran'ın 2007'de bitmesini hedeflediği nükleer

silahlanma projesini şimdilik 2015 yılına ertelemesine neden oldu.

İran'ın nükleer enerji üretmek için kurduğu tesislerden bir tanesi olan Fordow'da 21 Ocak pazartesi günü yerel saatle 11:30'da yaşanan patlama ise bu tarihi biraz daha ileriye attı.

Bu patlama tesisin büyük bir kısmını harabeye çevirirken 240 çalışanın da toprak altında kalmasına, tesisteki tüm makine ve aksamın da onarılamayacak denli zarar görüp devre dışı kalmasına neden oldu.

Olmasına oldu ama İran'ın elinde şu anda bu tesislerden elde ettiği, yüzde 3 buçuk düzeyinde yani nükleer santralde veya da nükleer bomba yapımında kullanılabilecek düşük yoğunlukta Uranyum bulunmakta. Belli bir praşanıncaosesten sonra bu düşük yoğunluktaki Uranyum'dan 6 adet nükleer bomba yapılabilir.

Bir nükleer bombanın yapımı için yüzde 20 düzeyinde zenginleştirilmiş Uranyum'un yüzde 90 düzeyine çıkartılabilmesi için 225 kilo daha zenginleştirilmiş Uranyum'a gereksinim duyulmakta. Bu nedenle İran'ın önünde daha aşılması gereken ithalat zorlukları ve zaman bulunmakta.

Patlamanın yaşandığı tesis yer yüzeyinden yaklaşık 92 metre derinde ve bir dağın altında. İki tane asansörü var. Bunlardan bir tanesi 75 m. derinliğe santrifüjlerin bulunduğu kata iniyor. Diğer de ağır makine parçalarını indirmek/çıkarmak için ve de Uranyum Hexafluoride'ı transfer etmek için en alt seviyeye iniyor.

En alt kata inen bir tek acil durum merdiveni var. İkincisinin yapımı daha tamamlanmış değil. Tesisin güneybatısında yer alan bu bir tek acil durum merdivenine patlama nedeni ile ulaşmak mümkün olmuyor. Bu nedenle de Uranyum Hexafluoride'ın bulunduğu en alt kata inmek şimdilik olanaksız. Patlamanın, bir kat altında yüksek kalite zenginleştirilmiş Uranyumun bulunduğu 3. bölümde yer aldığı ve bölgeye ulaşmanın mümkün olmadığı iddia ediliyor. Yılların çabası boşa gitmiş gibi...

Prof. Dr. Ata ATUN

ata.atun@politikadergisi.com [4]

Yorumlar

- [Dış Siyasa](#) [5]

Kaynak URL (03/05/2024 - 06:33 tarihinde yazdırıldı):

<http://politikadergisi.com/makale/iran%E2%80%99-nukleer-tesisinde-patlama-34>

Bağlantılar:

[1] <http://politikadergisi.com/pd-uye/ata-atun>

[2] <http://politikadergisi.com/makale/iran%E2%80%99-nukleer-tesisinde-patlama-1>

[3] <http://politikadergisi.com/makale/iran%E2%80%99-nukleer-tesisinde-patlama-24>

[4] <mailto:ata.atun@politikadergisi.com>

[5] <http://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/dis-siyasa>

